

Burjaad-Mongoloi УНЕН

BK(b) P-in Burjaad-Mongoloi Mozkoom ba BMASSR-ei CGK-ai yderbyriin gazeeta

№ 30 (2364)
1938 onoi
FEVRAALIIN
5
SYBBOOTA

14-xi zilee garna
ULAAH-VDE goorod,
BMASSR

CENTRAALNA KOMITEEDAI JANVAARIIN PLEENYMEI SHIXEBERIII BOLSEVIQSELEN BEJELYLXE

Bolseviiguudai paarti, tereenei geniaalsno voozdnar, byxii delkein proletariaadai aguu jixe bagšanar Lenin ba Staalin bolbol paartiin anhan baiguulagdaxa sagbaa xoiso, paartiin geşyydei aguu jixe nerii deere bariza ba nariaar saxiza jabaxii, bideniil hurgadag baigaa. Tedener xadaa, paartiin geşyynei sydbaada bolseviig jonoor xandaxa tuxai bideniil hurgadag baigaa. Tedener xadaa, bolseviiguudii gyzerdexii hedegsed, paartiin ba aradai daisadai, karjeriistnuudai xair gamgyi temesedeg baihan ba temesez baihin bolsevilizmii istoori eli todoor xaruulna.

Nyxer Staalin bolbol paartiin CK-ai 1937 onoi fevraalimaartiin pleenym deere, paartiin geşyydei sydbaada bolseviig jonoor, bolgoomzotii goor xandaxa tuxai sesen mergen ba sexe todoorxoor zaahan baina. Oloxon partorganizaacanuud bolbol aradai xoroto daisadai ileryylen butaxoxo talaar jixexen xydelmeri jabuulhan bolbos, voozdiin ene mergen zaabariin baihaar baitar, zarimdaa nyxede daisadhaa ilgaza şadaagyl jabadal gargahan ba paartiin geşyydei sydbaada formaalno biyokraadaar xandahan ba jix-xen alduunuud, xazairuulganuudii gargahan baina.

Staalin CK-ai janvaartiin pleenym bolbol ede alduunuudii xazairuulganuudii todoor ileryylen xaruulza, xaişan geed zahaxa tuxal ba aradai bodoto daisadai, tedenei xediş bag nemerees haanylgan taniş ileryylye ba xoggygeer ygei xexe tuxal galxamsag mergen zaabari yge.

Deere dursagdahan alduunuud ba xazairuulganuud xadaa, manai Burjaad-Mongol moziin partorganizaacada baga bişeer garhan başa jym. Aradai daisad bolbol eeheedinge xoroto burtag xydelmerice yrgelzelyyliin tylene, bag nemerehenne gadana, eereee soxiulxanaa zaisaxiin tula heremze tuxal xeneheş jixeer raşxardag ba ynen sexe komunistnuudii gyzerdedeg, xeden arbaad, zuugaadaarany paartihaa garguuldag baigaa. Aradai daisad xadaa, manai bolseviig kaadrii soxi xo ba eeheedinge paartida yldedeed, xoroto buzagai xydelmerice yrgelzeli xesedeg baihan, janvaartiin pleenym galxamsag todoor ileryylen xaruulza.

Zişeelxede, Xoriliin aikoomoi sekretarş bahanaa, aradai daisan geze ileryygedehen Mixailov bolbol sag yrgelze heremze tuxal raşxardag ba komunistnuudii heremze ygelde gemnedeg baixahaa gadana, xyzerdeesen — karjeriistnuudii xergleze, ynen sexe komunistnuudii jamars yndehegygeer, xeden arbaadaarany, paartihaa gargadag baigaa. Zişeelxede, nyxer Afanaasjev bolbol xorologşodtoi xolbootoi, zalixairhan xyn gegdeze, 1937 onoi oktlaarada paartihaa gargagdahan ba aarestlagdahan başa jym. Şalgaltar jyn geze todoorob gexede, nyxer Afanaasjev bişe, xarin aradai daisan Mixailoval xoroto burtag xere-

giin kritikeldeg baihan baina. Nyxer Afanaasjev bolbol paartidaa bodxoogdohon baina. Myn nyxer Skvorcoov M. S. bolbol Soveedai selşsoveedai tyryylegeer xydelmerilze baitaraa, zorluutiin hanalaar kleeşe taraahanda gemnegdeze, paartihaa gargagdahan ba aarestlagdahan baigaa. Şalgalta bolbol nyxer Skvorcoov M. S. xadaa, kleeşe taraaxahaa baixa, xarin „Zaveet Iljiča“ kolxoozoi ambaarta kleeşiin baihiil olozo, xemzee abza baihiin, Xoriliin aimgyisedkoomoi tyryylegeşe bahanaa, aradai daisan geze eliryylegedehen Baldaajev bolbol eereee kleeşe oihon xyn bolxiin hedelgeer, jamars gemgyi nyxeril paartihaa garguulhan ba aarestluulhan baigaa. Enens xyşed elireed, nyxer Skvorcoov paartidaa bodxoogdohon baina. Ene metiin zigşyyrite faaktuud gansa Xoriliin aimag dotor olon baixa jym.

PVZ-ai partorganizaaca deere abza yzebel, myn nelied olon zigşyyrite faaktuud baixa. Zişeelxede, Tarmaajev gegde, bag ymedehen daisan, nyylei yje boltor paartiin dotoryleed, eeriingee burtag xoroto jabuulga erilze baigaa. Tarmaajev xadaa, suglaan byride heremze tuxal raşxardag ba ynen sexe komunistnuudii gyzerdehen medyylynyydui yder byri ygedeg hen. Tarmaajev gyzerdelgiin rezylstaadaar, ynen sexe komunistnuud — Marxaajev, Şopxoolov ba Balduunikov gegsed paartihaa gargagdahan, hyylyde bodxoogdo. Bag nemerhen daisan Tarmaajev xadaa, kulagaand ba bandituudii (Dançinon, Iljiin ba bişed) aii bolxoor ymgeşeldeg ba tedener ynen sexe komunistnuud, xydelmerilegedii gyzerdyldag baigaa. Ene buzar daisan bolbol PVZ deere jyy xeeb gexede, byryzaazno nacionaliştnuud ba bişe bişe zyhen byriin daisan elimeentnyydui sugluuldag, tedentelegee xamta, xorologgiin xydelmeri yrgelzelylye baihan baina.

Iime faaktuud ton olon oldoxo baina. Partiiina organizaacanuud bolbol ilmenydui faaktuudii hajana elirylyze exille.

Partorganizaacanuudai ba komunistnar byriin şuxaliin şuxala zorilgo bolbol gyzerdedegen, soxigdohon ynen sexe komunistnuudii paartidany bodxooxo ba gyzerdegşed, karjeriistnuudii şangaar xeehe, aradai bodoto dasadii, xediş bag ymedebes haany, tereeniin şuxalan elirylyze, tedeniil xoggygeer ygeixexe xeregeti.

Paartihaa gargagdagsadal apeliaacada formaalno-biyokraadaar xandadag baidaiil daril usadxaxa, oitlin sag soo byxii apeliaacanuudii yzeze dyrygeer — partorganizaaca byxenei ariun ujalga bolno.

Staalin Centraalna Komiteedai ba aguu jixe voozdnar nyxer Staalin udaridalga dotoro, tedenei galxamsag mergen zaabarinuudii bejelylyze, aradai daisan troocko-buxaarintanai, byryzaazno nacionaliştnuudai bandituudii, spionuudii, xorologşodii rogygygeer ygei xexebdi.

Kolxoozniguudai olzonuud

Ordzonikilevskii Xizaarai kolxoozuud, ene zilde erxim hain doxood olzo oruulhan baina. Naysrkiin rajoorai „Stalinc“ geze kolxooz, xonino nooho ba matai mixa gyrende tuşaaza 3 milioonhoo deese myngen doxood kolxoozdo oruulhan baina. Myn „Kraasni Budionnov“ geze kolxooz gansaxan mirloos xonidoi nooho gyrende tuşaaza, 3600 mingan tyxerig, „Kraasni ovcevod“ — 2180 mingan tyxerig, „Kraasni kamişniq“ — 2800 mingan tyxerig oruul-

han baina. Myn ene rajoonoi „Zariaa socializm“, Staalinai neremzete ba Vorosilovoi neremzete kolxoozuud bolbol gansaxan le nooho xudaldalgaar milioonhoo deese myngen doxood oruulhan baina.

△ △ △

Klijevei kolxoozuud, 1937 onoi eeheedingee toosoonoi şoodto gyreuei baankahaa 200845 mingan tyxerig abhan ba yngerege 1936 onoi xihoo 53780 mingan tyxerig deese abhan baina.

Xitaddaxi dainai baidal

(TASS-iin materialnuudhaa)

Centraalna xitadta

Xańkoy goorodhoo abtahan medeselei johoor, Tianşziin — Pykoygai tymer zamai urda ucaastag deere hyylei nedieeli soo japoon seregyyid bolbol Ciixe (Mingyaan şadar) goli garxiin hedelgenydui yregyi xehen baina. Xitadai pozitiil artelieeriaar ba aagarhaa boombodolgoor ebdehenei udaa, xitad seregyyid Siao-ciixe golhoo xolodozo oşo. Mynoe xitadai şine pozitica ene goloigoo baruun erjede baina. Xitadai caastanuud bolbol Linxa gyaan şadar jixe oboronitelno bezizyylgenydui xebe. Janvaariin 28-da ene rajoondo nege japoon samoliod unagaagdaa.

Japoontan bolbol Veliko kanaal zuşaad xegdehen, Xyjaan — Naankin şosseji buliaan abxiin hedelgeer, centraalna front deere şine operaacanuudii xene. Ene japoon operaaciin zorilgo xadaa, ene şosse-hoo zyyn taladan baigaa xitadai caastanuudii tahalaxa gehen jabadal bolno. Japoontai bolbol şossein rajoondo gorito seregyyidii elgegeer. Xitaduud bolbol japoontanai dobtolgii haatuulxin tulada, şossein urda ucaastagii (bdeze, şossein ton xoito zaxiin pyynkt bolxo — Yziazzyaaniit uhandu oruulhan baina.

Janvaariin 31-ei yder japoontanai taban samolioduud Stuişoy deere doloon boombonuudii xajaza, xeden olon gernydui ebde. Janvaar hain torşoo soo japoontan bolbol Stuişoyji 20 daxin boombodoo.

Şanxaihai medesehenei johoor, janvaariin 31-nei yder Xy goorod şadar baruun flaang deere japoontanai xehen atakii xitaduud gedere soxiio, Xy — Xańşoy liini deere xitad seregyyidii koontrobtolgo amzaltatai xehen deerehe, japoontan bolbol ene ucaastag deere nemelte seregyyidii elgege baatai bolhon baina. Japoontan bolbol Xańşoygai şosse deere tezeze baixin tulada, Çansiin ba Xyşoy xojori xorondo şosseji bexileze baina. „Xyameizibao“ gazetiin medeselei johoor, Xy — Xańşoy liini deere najan aeroplaantai, zuugaad garan taankanuudai, taban zuugaad polivoi buunuudai guşa mingan japoon seregyyid baina.

Xoito xitadta

Xańkoyhoo medesexen xadaa, Tianşziin — Pykoygai xoito ucaastag deere xerei baidaan tuxai medeegy baina. Şandyynel frontiin centraalna ucaastag deere iime zamxarut baihan jabadal bolbol xojor talahaa seregyyide negedxen beledxeze baihan deerehe bolhon baina. Ende goritoixon tuladaan bolxoor xyleegdeze baina.

Işpaanidaxi frontnuud deere

Centraalna front

Işpaaniin oboronai ministertvii medesehenei johoor, Lozoişa seektor deere (Madridhaa xoxonuur) respyblikini xid bolbol Vilyaviljei in orşonşadar Kolsjaado de Espinoji abza, eeriingee tyryi liiniil haizaruulaba.

Gvadalkaarai front deere respyblikiniin kavaleriis caastanuud razvedocono operaaciil amzaltatagaar xeze, gemtel zyngyil busaa. Gavaas aagenştvii medesehenei johoor, Gvadalkaara proviniin

xoito talada respyblikin artileeri bolbol ymyyleşenei bexizelgenydui ba ara talini butara soxin, tedene jixe gemtel zyzylyze baina.

Centraalna frontiin ucaastaguduil negen deere genetete ataaka reze, dezentiir byxenei byliin geşyydii — esege, exe, akadyner ba egeşeneril barişa tuşaxa geze, pollicada duraxahan, faşis komandovaniin prikaazi buliaan abhan baina.

ZURAG DEERE: Niansdao goorodii (Şanxai) japoon interveentnyydehe xamagalgaşa xitad saragai soldadai goorodhoo garza oşoxiin urda tee xitad xybyyntei xeereldeze baina.

MYNŌŌYDEREI NOOMERTO:

△ Tyryy bişeg — Centraalna Komiteedai janvaartiin Pleenymei şidxeberiii bolşeviqşelen bejelylyxe △ xitaddaxi dainai baidal, △ Xabarai tarilgada beledxelei talaar toxiooldohon dutuu dundanuudii şuud usadxaxa △ BMASSR-ei Arkomsovedto. △ Uradxuul mylihenheş Papaaninai gryypii abalga tuşaa şine xemzeenyd.

Xabarai tarilgada beledxelei talaar toxiooldohon dutuu dundanuudii şuud usadxaxa

TARILGADA BELEDXELII JAMARAAR XYTELBERILNEB

Bişyyrei aimagai kolxoozuudaa aradai daisad ba tedenei ylegdel xog boguud, lama, kulagaand jixeseş xorolgo xehen baigaa. Tigeed mynee deere, tede daisadal xehen xorologonuudai xoşolonguud xyşed usadxagdaagyl baina.

Uşar jyyb gexede, poliitikon udxa şanartai kampaani-xabarai tarilgada beledxel olon somonuudta tahaldaxiin tulda xyreed baina. Aimag dotoro tarianaai soxiigo 70 procent bolhon ba gadana, Noovo-Ste-reetinskiin selşsoveedai Staalinai neremzete kolxooz mynee boltor pooli deerehe buxaltai tariagaaga zeeze duuhaagyl, xooxon medegeer, tariaa zelgege dyrygeebdi geze organizaacanuudii mexelze baidag jym. Ynen deere tus kolxoozoi xydelmeri bolbol jaşaagyl hula teempeer jabana.

Aimag soo yrehe xaalga oroidoo 34 proc. bolhon, ene xaagdahan yrehenein aral geze 26 procentenş seberlegde.

Tarilgada xereglegede maşina zebsegyydei ba traaktoral remooniin jabasa tuxai aimagai gazarai tahag medeegy, xarin amagan baidaltai jyme şingi huuna. Bodotooro xadaa zarim negen kolxoozuud tus xydelmeriil exilegyi gy, ali hajaxanai exilze baixa jym. Zişeelxede, Zaganai somonoi gurban — kolxoozuud negeşii

plyyg remoonitloogyi. Baga-Kunaliin MTS bolbol traaktor remooniin talaar jixe tahaldaltai gebel, 60 tuxai traaktorhaa miil 12 traaktor remoonitlobo.

Myn aimagai negeşii kolxooz riadovoi yrehe sortovoi yreheer andaldaxa tuxal ogto hanalaa tabinagyl, Agrotexniis xemzeenydui jabuulagdanagyl.

Myn tereenşelen 1937 onoi doxood xubaari byrii jaşaagyl muugaar jabana. Gadana, tus somonoi kolxoozuudaa agitacioono-niştin xydelmeri geze jyrdeee jyyş, jabuulagdanagyl gebel, aguu jixe Staalin Konsituuciin yndheer bolhon hungaltiin rezylstaada ba Verxoovno Soveedai negedegeer Seesiin tuxal agitacioono xydelmeri jabuulagdanagyl.

Deere toologdohon faaktuud jyy xeleneb gexede, olon somonuudai xytelberileged xadaa tarilgada beledxelei xydelmeriil bodoto operativ xytelberier xanganagyl, xarin ene ton şuxala xydelmerihee bejeze zailuulad baina.

Sag oroi boloo. Tarilgada beledxelei xydelmeride erid xubilalta xeze ba agitacioonoproagaandiin xydelmeriil, ilangajaa mynee yjede, RSFSR-ei Verxoovno Soveedai hungaltiin urda tee haizaruulxa ton şuxala baina.

B.

TARILGADA BELEDXELDE HAAD XENE

Xoriliin aimagai Çisaaniin somon bolbol xabarai tarilgada beledxelei talaar, ilangajaa pooli deere jabuulagdaxa agrotexniis xemzeenydui ton muugaar jabuulza baina. Somon dotoro 4341 ceent. yrehe beledxele johotoi baihan aad, 1608 ceent. beledxeze, plaanaa araxan 37 proc. dyrygeed baina.

Agrotexniis xemşee jabuulagiinş xaraza yzeze boloo haa, somon soogoo xamta 700 gektaar gazarta saha togtooro plaantai bahanaa, dyrygeheniib 141 gektaar gy, ali 20 proc. bolno. 43 toonno ynehe sugluulxa johotoi aad, mynee dyrygeheniib 3,6 toonno gy, ali 8 proc. boloo; şibxe şirige — 2500 toonno dyrygeheniib miil 8,5 proc. bolhon baina. Xydeş azal maşinanuudii remoonitdo oruulxa jabadal argagyl muu, zişelen xaraxiin tylene nege xediil faaktuudii abza yzeje.

„Kominteern“ kolxooz mynee zilde 100 gektaar gazarta saha togtooxo baihan aad, 15 gektaar togtoozo, plaanaa araxan geze 15 proc. dyrygebe. Ynehe ba şibxe beledxele oridoos exileedyi. Kirolvai neremzete kolxooz bolbol tarianaai urgasa deşelzelylyxe ton şuxala udxa şanartai xydelmeriil-agrotexniis xemzeenydui pooli deere byriş jabuulagyl baina.

Ulaan-Bulag — 160 gektaar gazar deere saha togtooxo johotoi baihan aad, 40 gektaar gazarta saha togtoozo, plaanaa 25 proc. dyrygehen. Byxii ede faaktuud jyy xeleneb gexede, Çisaaniin somonoi xytelberileged ba kolxoozuudai xytelberilegsener bolbol gurba-dugaar staalin tabanzilei tyryyşin xabarta beledxele beledxelei ton şuxala udxa şanartiin oilgoogyi, xarin, yndee, tarilgada beledxeli haad xeze baina.

Dorziln

BMASSR-ei ARKOMSOVEEDTA

1938 onoi janvaar harlin hyyleer, BMASSR ei Arkomsoved bolbol Kyrbiin, Itanciin ba Tarbagatain MTS-nuudai direktornuudai, 1937 onoi xydeş azaxiin zilei dyngyid ba ilangajaa xabarai tarilgiin kampaanida beledxelei jabasa tuxai tusagaarlab, doklauduudii sonosood, tus MTS-nuudaar xabarai tarilgada beledxel ton xangaltagygeer jabana geze toolobo.

Ede gurban MTS-nuudaar, alindans yrehe xaalga, seberlelge ba traaktor remoonitlogo bolşogyi hula teempeer jabana, gexetei xamta, jyrdeee mynee bolood baitada, negeş MTS-iinş traaktoral plyyg ba bişe şirelgiin zebsegyyidii remoonitlooo exileedyi baina. Myn pooli deegyyr jabuulagdaxa agrotex-

niis xemzeenydui geze jyyşgyi şaxuu.

Ede faaktuudii Arkomsoved xaraza yzeed, tus MTS-nuudai direktornuud nyxed Grydiin, Petrikel ba Karnakoo gegşedii iime baidaltai, taanarai eeriingee xeregete, paarti ba praviltelştviiin tabihan zorilgonuudta xaişa xeregeer xandahan deerehe boloo geze zaaba.

Arkomsoved eeriingee togtool soo, tus MTS-nuudai direktornuudii, aimagai organizaacanuudai xytelberilegedii ba gazartariaalangai Arkoomil bodoto, praktiis tualamza zyzylyze, tarilgada beledxelei talaar jabuulagdaxa xydelmerinyydui oitlin sagta dyrygeer ujalgalba.

